

**UCHWAŁA NR L/383/2023
RADY POWIATU RACIBORSKIEGO**

z dnia 28 marca 2023 r.

**w sprawie przyjęcia informacji o stanie bezpieczeństwa mieszkańców Powiatu Raciborskiego za
2022 rok**

Na podstawie art. 4 ust.1 pkt 15 oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1526) w związku z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1969 z późn.zm.) oraz art. 12 a ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 338) oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 171 z późn. zm.)

**RADA POWIATU RACIBORSKIEGO
uchwała, co następuje:**

§ 1. Po zapoznaniu się ze sprawozdaniami przedłożonymi przez szefów powiatowych służb, inspekcji i straży przyjmuje się informację o stanie bezpieczeństwa mieszkańców Powiatu Raciborskiego za 2022 rok stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Radca Prawny

Lidia Chrzan

Przewodniczący Rady

Adam Wajda

UZASADNIENIE

Ustawa o samorządzie powiatowym nakłada na Radę Powiatu obowiązek dokonania oceny stanu bezpieczeństwa i porządku na obszarze powiatu. Resortowe ustawy nakładają na Kierowników służb, inspekcji i straży obowiązek dokonania analizy bezpieczeństwa i składania rocznego sprawozdania ze swojej działalności Radzie Powiatu.

Informacja stanowiąca załącznik do niniejszej uchwały stanowi wyraz wypełnienia obowiązku wynikającego z ustaw. Przedłożona informacja stanowi podsumowanie stanu faktycznego w zakresie bezpieczeństwa mieszkańców powiatu za rok 2022.

Wobec powyższego podjęcie uchwały jest w tym stanie prawnym i faktycznym uzasadnione i celowe.

Kierownik Referatu Bezpieczeństwa
i Zarządzania Kryzysowego

Krzysztof Szydłowski

Przewodniczący Rady

Adam Wajda

Załącznik
do Uchwały Nr L/383/2023
Rady Powiatu Raciborskiego
z dnia 28 marca 2023 r.

**Bezpieczeństwo mieszkańców Powiatu Raciborskiego
Informacja z realizacji zadań
służb, inspekcji i straży powiatowych**

Racibórz, marzec 2023

Zgodnie z Planem Pracy Rady Powiatu Raciborskiego na rok 2023 planowana sesja w miesiącu marcu br. poświęcona jest bezpieczeństwu mieszkańców powiatu raciborskiego. Przed samorządami, strażami, inspekcjami oraz instytucjami odpowiedzialnymi za lokalne bezpieczeństwo publiczne pojawiają się wyzwania i zadania związane z bezpieczeństwem i licznymi przemianami zachodzącymi w życiu społecznym. Wśród nich ważną rolę odgrywają zadania ustawowe nałożone na poszczególne służby, inspekcje i straże oraz inne instytucje, których zadaniem jest zapewnienie bezpieczeństwa lokalnej społeczności. Każdego roku przedłożone opracowanie zawiera informację zbiorczą o stanie bezpieczeństwa na obszarze powiatu raciborskiego opracowaną na podstawie złożonych szczegółowych sprawozdań przez Komendantów i Kierowników służb, inspekcji i straży powiatowych wraz z podsumowaniem w następujących blokach tematycznych¹:

- I. Bezpieczeństwo publiczne** - informacja Komendy Powiatowej Policji w Raciborzu, Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Raciborzu oraz Placówki Straży Granicznej w Rudzie Śląskiej.
- II. Bezpieczeństwo sanitarne oraz weterynaryjne** - informacja Powiatowego Lekarza Weterynarii oraz Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Raciborzu.
- III. Podsumowanie.**

---

¹ *Sprawozdania z działalności za 2022 rok sporządziły powiatowe służby, inspekcje i straże. Niniejsze opracowanie zawiera najważniejsze kwestie związane z bezpieczeństwem mieszkańców powiatu opracowane na podstawie bardzo szczegółowych i obszernych sprawozdań przedłożonych przez służby, inspekcje oraz straże. Całość opracowania: Referat Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego.*

I. Bezpieczeństwo publiczne. Informacja Komendy Powiatowej Policji, Komendy Powiatowej PSP w Raciborzu oraz Placówki Straży Granicznej w Rudzie Śląskiej

Komenda Powiatowa Policji w Raciborzu

W 2022 roku Komenda Powiatowa Policji w Raciborzu stwierdziła ogółem 2177 przestępstw, z czego wykryto 1666 (procent wykrycia 76,2). Na gorącym uczynku zatrzymano 331 sprawców (wobec 12 Sąd zastosował środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania).

W roku 2022 Raciborska jednostka wypracowała wskaźnik wykrycia przestępstw kryminalnych na poziomie 76,2 % co należy uznać za bardzo dobry wynik.

Funkcjonariusze zwalczający przestępczość gospodarczą stwierdzili w 2022 roku 575 przestępstw. Ponadto zatrzymano 13 sprawców przestępstwa gorącym uczynku. W roku ubiegłym wykryto 355 przestępstw, co daje 61,4 % wykrycia przestępstw gospodarczych.

W roku 2022, funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Raciborzu, przeprowadzili łącznie 12175 interwencji na terenie powiatu raciborskiego z czego 11104 w miejscach publicznych oraz 1071 interwencji domowych.

Podejmowane interwencje związane były głównie z zaistniałymi przestępstwami i wykroczeniami przeciwko życiu, zdrowiu i mieniu oraz innymi zdarzeniami mającymi na celu przywrócenie ładu i porządku publicznego.

W roku 2022 na terenie miasta Racibórz stwierdzono łącznie 148 przypadków przemocy w rodzinie. Przypadki przemocy zostały stwierdzone w wyniku przeprowadzanych interwencji domowych przez funkcjonariuszy policji oraz zgłaszanych przez instytucje pomocowe lub przez samych pokrzywdzonych.

W związku z realizacją zadań związanych z ujawnianiem i zapobieganiem przestępstw, policjanci KPP w Raciborzu pełniący służbę o charakterze prewencyjnym w roku 2022 zatrzymali na gorącym uczynku lub też w bezpośrednim pościgu ogółem 231 sprawców przestępstw.

Ruch drogowy, dane tabelaryczne.

Liczba zdarzeń	Liczba wypadków	Liczba zabitych	Liczba rannych	Liczba kolizji	Sprawcy nietrzeźwi kierujący
1009	25	1	30	984	22

Główne przyczyny zdarzeń drogowych	Liczba zdarzeń	Liczba wypadków	Liczba kolizji
Współwina uczestników ruchu	16	0	16
Z innych przyczyn	140	0	140
Z winy kierującego	845	24	819
Z winy pieszego	10	1	9

Główne przyczyny zdarzeń drogowych z winy kierowców	Liczba zdarzeń	Liczba wypadków	Liczba kolizji
Nieudzielenie pierwszeństwa przejazdu	189	5	184
Niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	169	2	167
Niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	100	6	84
Nieprawidłowe cofanie	96	0	96
Nieprawidłowe omijanie	95	0	95
Nieprawidłowe wymijanie	37	0	37
Nieprawidłowe zmienianie pasa ruchu	25	0	25

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Raciborzu.

Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy (KSRG) to integralna część organizacji bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, mający na celu ratowania życia, zdrowia, mienia lub środowiska, prognozowanie, rozpoznawanie i zwalczanie pożarów, klęsk żywiołowych lub innych miejscowych zagrożeń. System skupia jednostki ochrony przeciwpożarowej, inne służby, inspekcje, straże, instytucje oraz podmioty, które dobrowolnie w drodze umowy cywilnoprawnej zgodziły się współdziałać w akcjach ratowniczych. Głównym celem KSRG jest zapewnienie ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska, w ramach działań podejmowanych przez PSP i inne podmioty ratownicze (ze szczególnym uwzględnieniem OSP), poprzez: – gaszenie pożarów, – likwidację miejscowych zagrożeń (działania ratownicze), – ratownictwo chemiczne i ekologiczne, – ratownictwo techniczne, – ratownictwo medyczne w zakresie udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy (KPP). Krajowy system ratowniczo-gaśniczy w ramach posiadanych sił i środków współpracuje z właściwymi organami i podmiotami podczas zdarzeń nadzwyczajnych wywołanych zagrożeniem czynnikiem biologicznym, w tym podczas zdarzeń o charakterze terrorystycznym. System opiera się na Państwowej Straży Pożarnej, wiodącej i utrzymywanej z budżetu państwa służbie ratowniczej, jak również Ochotniczych Strażach Pożarnych, utrzymywanych z budżetów samorządowych i dotacji z budżetu państwa. Partnerstwo tych służb oparte jest na wzajemnym współdziałaniu, realizowaniu oczekiwanych przez państwo standardów zadaniowych, organizacyjnych, szkoleniowych, sprzętowych i dokumentacyjnych na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z możliwością organizowania pomocy ratowniczej i humanitarnej zarówno na terenie kraju, jak i poza jego granicami.

Komendant Główny PSP jest centralnym organem administracji rządowej w sprawach organizacji KSRG oraz ochrony przeciwpożarowej. Podlega ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, który pełni nadzór nad funkcjonowaniem KSRG. System działa na trzech poziomach administracyjnych odpowiadających strukturze administracyjnej kraju: powiatowym – podstawowy poziom wykonawczy, działania prowadzone są przez siły powiatu, wojewódzkim – koordynacja i wsparcie działań ratowniczych, kiedy siły powiatu są niewystarczające, krajowym – koordynacja i wsparcie działań ratowniczych, kiedy siły województwa są niewystarczające. Gotowość operacyjna sił i środków KSRG,

w szczególności dyspozycyjność, wyszkolenie i wyposażenie w sprzęt ratowniczy, umożliwia ich dysponowanie w trybie pilnym według kryterium obszaru chronionego, tzn. niezbędnych sił i środków do likwidacji lub ograniczania powstałego nagłego zagrożenia, mogących przybyć na miejsce zdarzenia w najkrótszym czasie. Sieć jednostek ochrony przeciwpożarowej umożliwia dotarcie sił ratowniczych do zagrożonej ludności w ciągu 15 min do 85 % populacji.

Do podstawowych zadań Państwowej Straży Pożarnej należy:

- rozpoznawanie zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń,
- organizowanie i prowadzenie akcji ratowniczych w czasie pożarów, klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń,
- wykonywanie pomocniczych specjalistycznych czynności ratowniczych w czasie klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń przez inne służby ratownicze,
- kształcenie kadr dla potrzeb Państwowej Straży Pożarnej i innych jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz powszechnego systemu ochrony ludności,
- nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych,
- prowadzenie prac naukowo-badawczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony ludności.

KP PSP w Raciborzu realizuje na poziomie podstawowym zadania w ramach ratownictwa specjalistycznego:

- ratownictwo wodne,
- ratownictwo wysokościowe,
- ratownictwo techniczne,
- ratownictwo chemiczno – ekologiczne,
- ratownictwo medyczne,
- ratownictwo poszukiwawczo – ratownicze,

ratownictwo radiacyjne.

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Raciborzu posiada sprzęt sprawny, przygotowany do działań ratowniczo – gaśniczych. KP PSP w Raciborzu jest wyposażona zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21.11.2014 r. w sprawie szczegółowych zasad wyposażenia jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej.

Na terenie powiatu raciborskiego funkcjonują 52 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych (w tym 22 jednostki włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego) oraz 1 zakładowa OSP.

W 2022 r. na terenie działania Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Raciborzu odnotowano **1833 zdarzenia**, z czego 247 pożarów, 1412 miejscowych zagrożeń oraz 174 alarmy fałszywe.

Statystyka zdarzeń

Rok 2021

		Pożary					Miejscowe zagrożenia						Alarmy fałszywe				OGÓŁEM ZDARZEŃ
LP.	Powiat / gmina	RAZEM	małe	średnie	duże	bardzo duże	RAZEM	małe	lokalne	średnie	duże	gigantyczne	Razem	Złośliwe	W dobrej wierze	Z inst. wykr.	Ogółem zdarzeń
1	Kornowac	7	6	1	0	0	117	5	108	4	0	0	3	0	2	1	127
2	Krzanowice	8	8	0	0	0	106	4	95	7	0	0	1	0	1	0	115
3	Krzyżanowice	22	21	0	0	1	362	23	310	26	3	0	4	1	3	0	388
4	Kuźnia Raciborska	29	27	0	1	1	182	9	166	7	0	0	11	3	8	0	222
5	Nędza	6	6	0	0	0	101	9	90	2	0	0	2	1	1	0	109
6	Pietrowice Wielkie	24	23	1	0	0	139	6	126	7	0	0	4	3	0	1	167
7	m. Racibórz	127	127	0	0	0	618	109	492	17	0	0	104	6	74	24	849
8	Rudnik	14	13	1	0	0	105	5	97	3	0	0	4	0	4	0	123
RAZEM:		237	231	3	1	2	1730	170	1484	73	3	0	133	14	93	26	2100

Rok 2022

		Pożary					Miejscowe zagrożenia						Alarmy fałszywe				OGÓŁEM ZDARZEŃ
LP.	Powiat / gmina	RAZEM	małe	średnie	duże	bardzo duże	RAZEM	małe	lokalne	średnie	duże	gigantyczne	Razem	Złośliwe	W dobrej wierze	Z inst. wykr.	Ogółem zdarzeń
1	Kornowac	12	12	0	0	0	80	2	75	3	0	0	8	0	8	0	100
2	Krzanowice	14	13	1	0	0	45	4	40	1	0	0	4	2	2	0	63
3	Krzyżanowice	21	20	1	0	0	126	9	108	9	0	0	4	0	4	0	151
4	Kuźnia Raciborska	35	34	0	1	0	151	12	128	11	0	0	15	2	11	2	201
5	Nędza	19	18	1	0	0	76	6	67	3	0	0	1	0	1	0	96
6	Pietrowice Wielkie	19	19	0	0	0	88	2	80	6	0	0	5	5	0	0	112
7	m. Racibórz	118	117	1	0	0	713	123	569	21	0	0	134	0	84	50	965
8	Rudnik	9	6	2	1	0	133	41	89	3	0	0	3	0	3	0	145
RAZEM:		247	239	6	2	0	1412	199	1156	57	0	0	174	9	113	52	1833

Działalność kontrolno-rozpoznawcza.

W okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. sekcja kontrolno - rozpoznawcza przeprowadziła kontrole stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego w 43 obiektach użyteczności publicznej, m.in. placówkach oświatowych, obiektach administracyjno - biurowych, 8 obiektach zamieszkania zbiorowego, 15 obiektach mieszkalnych wielorodzinnych, 27 obiektach produkcyjno-magazynowych w zakładach pracy, placach składowych oraz stacjach paliw. W wyżej wymienionym okresie przeprowadzono również jedenaście kontroli obszarów leśnych. W ramach powyższych czynności przeprowadzono osiem kontroli obiektów wypoczynku dzieci i młodzieży oraz trzy kontrole w zakładach stwarzających zagrożenie dla ludzi i środowiska.

W minionym roku przeprowadzono na terenie powiatu łącznie 101 kontroli przestrzegania przepisów przeciwpożarowych i kontroli sprawdzających realizację zaleceń wydanych w decyzjach administracyjnych, a funkcjonariusze sekcji uczestniczyli w 37 odbiorach w trybie art. 56 Prawa budowlanego.

Usunięcie stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowości w zakresie stanu bezpieczeństwa pożarowego egzekwowane było w drodze decyzji administracyjnych wydawanych przez Komendanta Powiatowego PSP. Łącznie od 01.01.2022 roku do 31.12.2022 roku ujawniono 146 nieprawidłowości w trakcie przeprowadzania czynności kontrolno – rozpoznawczych. W związku z powyższym Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Raciborzu wydał 22 decyzje administracyjne dotyczące usunięcia stwierdzonych uchybień, w tym decyzje stwierdzające stan zagrożenia życia ludzi.

W 2022 roku, w porównaniu z danymi z lat 2012 – 2021 ilość wyjazdów do zdarzeń, w których wystąpiło podejrzenie zagrożenia zatrucia tlenkiem węgla uległa zwiększeniu i wyniosła 49 przypadków. W poprzednim roku w trakcie tych zdarzeń odnotowano 10 osób poszkodowanych z podejrzeniem zatrucia tlenkiem węgla (w tym czworo dzieci) oraz dwie ofiary śmiertelne (w tym jedno dziecko), które zmarły w wyniku zatrucia tlenkiem węgla.

Występowanie podwyższonych stężeń tlenku węgla ma miejsce głównie w budynkach wielorodzinnych w okresie grzewczym – od października do marca i jest spowodowane w przeważającej większości wadliwie działającą wentylacją grawitacyjną, nieprawidłową eksploatacją urządzeń grzewczych, nieprzeprowadzaniem przez właścicieli, zarządców lub użytkowników przeglądów instalacji i urządzeń grzewczych zgodnie z przepisami prawa oraz zaleceniami producentów. W przypadkach ujawnienia nieprawidłowości sporządzano wystąpienia do zarządców budynków mieszkalnych jedno i wielorodzinnych dotyczące usunięcia wad instalacji i urządzeń mających wpływ na bezpieczeństwo pożarowe.

W 2022 roku trzykrotnie przeprowadzono kompleksową kontrolę przestrzegania przepisów przeciwpożarowych w Nadleśnictwie Rudy Raciborskie. W decyzji pokontrolnej nakazano uzupełnić brakujące oznakowanie oraz zapewnić przejezdność dojazdów pożarowych.

W rocznym planie czynności kontrolno - rozpoznawczych uwzględniono również zakład Henkel, który zaliczony jest do zakładu o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, który został skontrolowany w grudniu 2022 r.

W celu podwyższenia poziomu i jakości prowadzonej działalności kontrolno -rozpoznawczej funkcjonariusze realizujący te zagadnienia uczestniczyli w odprawach, naradach, konferencjach organizowanych przez Komendę Wojewódzką PSP w Katowicach.

Ponadto strażacy wykonujący czynności kontrolno - rozpoznawcze na bieżąco gromadzą dane z ustaleń dokonanych w toku tych czynności dla obszaru powiatu w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz współdziałają z innymi instytucjami na rzecz poprawy bezpieczeństwa powiatu.

Strażacy powiatu raciborskiego działają na rzecz poprawy bezpieczeństwa w ramach ogólnopolskich akcji propagandowych takich jak „Kręci mnie bezpieczeństwo”, „Czujka na straży Twojego bezpieczeństwa”, „Stop pożarom traw”, „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne wakacje”.

Ponad to poruszano problematykę bezpieczeństwa podczas następujących przedsięwzięć:

- W ramach kampanii **„Kręci mnie bezpieczeństwo”** organizowane są spotkania w szkołach, zakładach pracy, miejscach publicznych (na rynku, basenie miejskim), w miejscach wypoczynku dzieci i młodzieży, spotkania z seniorami czy też spotkania w Jednostce Organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej w Raciborzu. Podczas kampanii poruszana jest różnorodna tematyka związana przede wszystkim z bezpieczeństwem. Są to: pogadanki, pokazy sprzętu, pokazy ratownictwa medycznego, pokazy ratownictwa technicznego.
- **Kampania „Czujka na straży Twojego bezpieczeństwa”**. Jest ona skierowana jest do społeczeństwa m.in. do dzieci, młodzieży oraz seniorów. Celem kampanii jest zmniejszenie liczby ofiar pożarów i zatruc tlenkiem węgla w mieszkaniach i w domach jednorodzinnych. W okresie jesienno- zimowym wzrasta liczba pożarów, odnotowywany jest także wzrost zatruc tlenkiem węgla zwanym „cichym zabójcą” gdyż jest niewidoczny, nie ma smaku ani zapachu.
- **Kampania „Stop pożarom traw”** ma przede wszystkim edukować i uświadomić, że wypalanie traw jest nie tylko niebezpieczne, ale również prawnie zabronione. Wypalanie to problem z którym strażacy zmagają się co roku. Pożary traw są niebezpieczne dla życia i zdrowia ludzi. Zagrażają lasom, domom i zabudowom gospodarczym, bezpowrotnie niszcząc faunę i florę.

Kampania „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne wakacje” – podstawowym celem tych kampanii jest zwiększenie bezpieczeństwa podczas wypoczynku dzieci i młodzieży. Kampanie te uczą prawidłowych zachowań oraz wskazują jak postępować podczas wystąpienia realnego zagrożenia

Straż Graniczna – informacja placówki SG w Rudzie Śląskiej

Placówka Straży Granicznej w Rudzie Śląskiej obejmuje obecnie obszar 5 powiatów: raciborski, wodzisławski, gliwicki, mikołowski i rybnicki oraz 7 miast na prawach powiatu: Bytom, Gliwice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Rybnik, Świętochłowice oraz Zabrze. Łączna powierzchnia terenu na którym działa obecnie placówka wynosi 2 514,762 km², który zamieszkuje 1 454 301 osób, co stanowi 31,9 % ogółu ludności województwa śląskiego.

W strefie realizacji zadań placówki znajduje się obszar, w którym ze względu na stopień zurbanizowania występują lub mogą występować, znaczne zagrożenia w obszarach nielegalnej migracji, legalności zatrudnienia cudzoziemców, przestępczości narkotykowej i akcyzowej oraz związane ze zjawiskiem handlu ludźmi.

Placówka realizuje zadania w powiatach przygranicznych tj.; raciborskim i wodzisławskim na odcinku granicy państwowej z Republiką Czeską od znaku granicznego II/45/6 do znaku I/148a. Długość odcinka wynosi 73,8 km.

Ponadto ze względu na przebiegające szlaki komunikacyjne rejon aglomeracji śląskiej jest ważnym obszarem tranzytowym dla obywateli krajów trzecich zamierzających dotrzeć do dużych miast Polski oraz państw Europy Zachodniej.

Działania na szlakach skupione są w głównej mierze na autostradach: A4, A1, drogach krajowych, DK-78, DK-81, DK-88, DK-94, dworcach PKS, PKP i międzynarodowych liniach autobusowych.

Zmagania wojenne na terytorium Ukrainy i kryzys migracyjny na granicy z Białorusią oraz liczne oddelegowania funkcjonariuszy do wsparcia granicy wschodniej, wpłynęły na charakter prowadzonych działań. Funkcjonariusze Placówki, w związku z wykonywaniem innych czynności służbowych, musieli w wielu dziedzinach dotychczasowej działalności zmniejszyć działania do niezbędnego minimum, ze względu na ograniczone możliwości kadrowe.

Zatem działania podejmowane przez funkcjonariuszy Straży Granicznej na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców powiatu raciborskiego również zostały ograniczone i wykonywane były jedynie w niezbędnym zakresie.

Prowadzono działania kontrolne i rozpoznawcze w zakresie legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP oraz legalności zatrudnienia jak również dochodzenia w sprawie uszkodzeń znaków granicznych.

Funkcjonariusze SG w powiecie raciborskim realizowali zadania na szlakach o znaczeniu międzynarodowym tj. na trzech szlakach drogowych:

- DK nr 45 - Zabełków - Racibórz - Opole;
- DK nr 78 - Chałupki - Wodzisław Śl. – Rybnik;
- DK nr 916 – Racibórz – Pietraszyn.

W 2022 r. na szlakach przebiegających przez powiat raciborski funkcjonariusze Placówki Straży Granicznej w Rudzie Śląskiej wylegitymowali 63 osoby oraz skontrolowali 49 pojazdów. Każda wyjeżdżająca grupa funkcjonariuszy z siedziby PSG w kierunku powiatu raciborskiego dokonywała patrolowania dróg miasta Racibórz i miejsc mających znaczenie w przemieszczaniu grup ludności, a w szczególności cudzoziemców. Biorąc pod uwagę, że były to służby pełnione o różnych porach dnia i nocy pojazdami oznakowanymi, to miały one

również znaczenie prewencyjne i przekładały się bezpośrednio na poziom bezpieczeństwa miasta.

We wrześniu 2022 r. zostały przeprowadzone m.in. w powiecie raciborskim działania ukierunkowane na kontrolę przestrzeni zamkniętych w pojazdach.

Przeprowadzono wzmożone kontrole przestrzeni ładunkowych zamkniętych pojazdów ciężarowych, pociągów oraz pojazdów konstrukcyjnie przeznaczonych do przewozu co najmniej 10 osób potocznie określanych mianem bus.

Wzmoczona kontrola była przeprowadzana w punktach:

- szlak komunikacyjny w miejscowości Chałupki;
- dworzec PKP w Chałupkach.

Prowadzono również wzmożone działania mobilne w formie patrolowania newralgicznych szlaków komunikacyjnych w powiecie raciborskim.

Funkcjonariusze Śląskiego Oddziału Straży Granicznej w Raciborzu oraz Placówki Straży Granicznej w Rudzie Śląskiej uczestniczyli w programach i akcjach o skali ogólnopolskiej, mających jednocześnie bezpośrednie przełożenie na poziom bezpieczeństwa na terenie miasta Racibórz.

W 2022 roku na terenie powiatu raciborskiego funkcjonariusze przeprowadzili 2 dochodzenia dotyczące zniszczenia znaków granicznych, w miejscowościach: Bolesław oraz Krzanowice. Jedno postępowanie zakończyło się postawieniem aktu oskarżenia natomiast drugie umorzono. Komplikacje w prowadzeniu dochodzeń dotyczących zniszczenia znaków granicznych polegają na tym, iż wykrycie sprawcy jest bardzo trudne, ponieważ nie zawsze spółdzielnie rolnicze wiedzą kto użytkuje dane pole ze znakiem granicznym i w efekcie kto mógłby dokonać zniszczenia konkretnego znaku granicznego.

Funkcjonariusze Straży Granicznej wykonywali czynności na terenie powiatu raciborskiego polegające na weryfikacji obywateli państw podwyższonego ryzyka pod kątem zagrożeń terrorystycznych. Ponadto w stosunku do 274 cudzoziemców (zamieszkałych na terenie powiatu raciborskiego) wydano opinie, czy ich wjazd i pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. Przeprowadzono również 3 wywiady środowiskowe na zlecenie Wojewody Śląskiego.

Wszystkie powyższe działania, z uwagi na trwający stan wojny na terytorium Ukrainy oraz istniejące zagrożenie migracyjne na granicy wschodniej, prowadzone były w ograniczonym zakresie.

Funkcjonariusze Placówki SG w Rudzie Śląskiej w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i porządku prawnego na terenie powiatu raciborskiego na stałe współpracują z organami Policji, Inspekcji Transportu Drogowego, Krajowej Administracji Skarbowej, Straży Ochrony Kolei oraz funkcjonariuszami Policji czeskiej.

II. Bezpieczeństwo sanitarne oraz weterynaryjne – informacja Powiatowego Inspektora Sanitarnego oraz informacja Powiatowego Lekarza Weterynarii w Raciborzu.

Informacja Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizując swoje zadania działa w oparciu o zapisy Ustawy z 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, zgodnie z właściwością miejscową Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych.

Misją państwowej inspekcji sanitarnej jest realizacja zadań z zakresu zdrowia publicznego, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. Podejmowane działania służą zapewnieniu bezpieczeństwa sanitarnego na podległym terenie poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska. Szczególne działania o szerokim zakresie prowadzone są w kierunku szerzenia oświaty zdrowotnej.

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych przedstawiała się w następujący sposób:

1. Od wielu lat nie odnotowano zachorowań na:
  - dur brzuszny,
  - błonicę,
  - botulizm,
  - czerwonkę,
  - ostre porażenie wiotkie u dzieci do -14 lat.
2. W 2022 nie stwierdzono duru rzekomego (w 2021 – 1 przypadek).
3. Wzrost zapadalności w odniesieniu do 2021 roku zaobserwowano w przypadku następujących chorób:
  - covid-19,
  - płonica (szkarlatyna),
  - grypa,
  - ospa wietrzna,
  - wirusowe zapalenie wątroby typu B (przewlekłe),
  - zakażenia jelitowe o etiologii wirusowej,
  - gruźlica.
4. Spadek zapadalności w odniesieniu do roku 2021 wystąpił w przypadku:
  - zatruc pokarmowych pałeczką salmonella,
  - boreliozy,
  - wirusowego zapalenia wątroby typu C (przewlekłe),
  - biegunek i zapalenia żołądkowo-jelitowego BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.

W roku 2022 nie zarejestrowano zachorowań na krztusiec, stwierdzono pojedyncze przypadki różyczki, choroby meningokokowej oraz malarii i dengi (chorób przenoszonych przez komary w tropikalnych częściach świata).

Najczęściej występującymi chorobami zakaźnymi pod względem liczbowym w powiecie raciborskim w roku 2021 były: grypa i infekcje grypopodobne (wzrost zapadalności w stosunku do 2021 o +45,81%) oraz COVID-19 (wzrost zapadalności o +5,18%).

W porównaniu z rokiem 2021 stwierdzono dalsze wzrosty zapadalności w przypadku zakażeń jelitowych o etiologii wirusowej (wzrost o +84,94%) oraz ospy wietrznej (wzrost o +67,32%), nieznacznie wzrosła zapadalność gruźlicy (+16,24%).

W pozostałych jednostki chorobowych odnotowano spadki zapadalności.

Na terenie powiatu raciborskiego w roku 2022 wystąpiły 6568 przypadki zachorowań na COVID-19, z czego 321 osób wymagało hospitalizacji. Z powodu ciężkiego przebiegu choroby zmarło 84 mieszkańców powiatu (w roku 2021 zmarły 422 osoby). Do wszystkich przypadków zgłoszonych przez placówki opieki medycznej sporządzono w systemie SEPIS wywiady epidemiologiczne.

Koronawirus cały czas mutuje, w efekcie powstaje bardzo wiele wariantów. Większość z nich ginie, jednak część potrafi zdominować swoje środowisko. W roku 2022 wariant Omikron był odpowiedzialny za wzrosty zachorowań i przedłużenie trwającej pandemii w Polsce.

Wariant Omikron (B.1.1.529) po raz pierwszy został opisany w listopadzie 2021 r., gwałtownie rozprzestrzenił się po całym świecie i szybko stał się dominującym wariantem koronawirusa. W Polsce do zwiększenia liczby zachorowań wywołanych omikronem doszło na przełomie stycznia/lutego 2022 r. Omikron szybko zaczął się dzielić na subwarianty i pod koniec roku 2022 wysuwającym się na prowadzenie, jako przyczyna zachorowań na COVID-19, był subwariant BA.5. W porównaniu z innymi subwariantami omikrona, BA.5 charakteryzuje się wyższą zakaźnością jednak przebieg zakażenia jest łagodniejszy.

Doniesienia naukowe wskazują na mniejszą skuteczność dostępnych szczepień w zapobieganiu zarażeniu BA.5 niż innymi wariantami koronawirusa, natomiast nadal wysoka pozostaje ochrona przed ciężkim zachorowaniem i śmiercią. Według doniesień środowisk medycznych z różnych krajów, subwariant BA.5 częściej atakuje górne drogi oddechowe, a rzadziej powoduje infekcję płuc.

W związku z trwającą pandemią SARS-CoV-2 PSSE w Raciborzu przekazywała informacje w ramach krajowego Systemu Wczesnego Ostrzegania i Reagowania dla Chorób Zakaźnych zgodnie z procedurą operacyjną EWRS. Do końca roku 2022 zgłoszono w systemie SEPIS 35 zgłoszeń alertowych, uzupełnianych do wygaszenia ognisk epidemicznych, Analizując miejsce występowania ognisk epidemicznych najwięcej: 18 w szkołach, przedszkolach, ośrodkach wychowawczych; 6 w szpitalach; 5 w placówkach DPS i ZOL; 3 w zakładach pracy; 3 inne.

W roku 2022 przeprowadzono 179 wywiadów epidemiologicznych związanych z opracowaniem przypadków zgłoszonych przez placówki opieki medycznej jako podejrzenia bądź potwierdzenia chorób zakaźnych przewodu pokarmowego.

W roku 2022 nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowania na odrę i krztusiec.

W przypadku krztuśca oraz różyczki od kilku lat obserwuje się systematyczny spadek zachorowań, Zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych, szczepieniami obowiązkowymi przeciwko odrze, śwince i różyczce objęte są dzieci i młodzież od 13 miesiąca do ukończenia 19 roku życia. W związku z poważną sytuacją epidemiologiczną odry w Europie w roku 2019 wprowadzono do Programu szczepień Ochronnych przesunięcie drugiej przypominającej dawki szczepionki przeciwko odrze, śwince i różyczce z 10 na 6 rok życia. Dodano zapis

dotyczący szczepienia osób w fazie zaawansowanej choroby nerek z filtracją kłębuszkową poniżej 30 ml/min. oraz u osób dializowanych.

W 2022 r. zarejestrowano 490 przypadki ospy wietrznej, to o 178 przypadków więcej w porównaniu z rokiem 2021 (34,49%). Mniejsza liczba w ub. r. wynikała z obostrzeń, jakie wprowadzono w związku z pandemią COVID-19, a które skutkowały m.in. ograniczeniem kontaktów międzyludzkich, noszeniem maseczek i zwiększonym dystansem społecznym.

Ospa jest jedną z najbardziej zaraźliwych chorób zakaźnych. Wirus przenosi się drogą kropelkową i przez kontakt bezpośredni z osobami chorymi zarówno na ospę wietrzną, jak i półpasiec. Do głównych objawów ospy należą: swędząca wysypka grudkowo-pęcherzykowa na tułowie, twarzy, owłosionej skórze głowy, kończynach, błonach śluzowych, gorączka, złe samopoczucie, bóle głowy i mięśni, a także powiększenie węzłów chłonnych.

U kilku procent chorych mogą wystąpić groźne powikłania. Do najczęstszych należą zakażenia bakteryjne skóry, które mogą powodować powstanie szpecących blizn, objawy neurologiczne (zapalenie mózdzku, mózgu czy opon mózgowo-rdzeniowych) i ostra małopłytkowość. Najlepszą metodą zapobiegania zachorowaniu na chorobę zakaźną jest czynne uodpornienie organizmu czyli szczepienie.

Szczepionka przeciw ospie wietrznej zawiera żywy, ale osłabiony (atenuowany) szczep wirusa. Aplikowana jest podskórną, w dwóch dawkach. Jej skuteczność przekracza 95 procent. Jest dobrze tolerowana i rzadko wywołuje niepożądane odczyny poszczepienne. Jednak są pewne przeciwwskazania. To ciąża, obniżona odporność, chłoniaki lub inne nowotwory z zajęciem szpiku lub układu chłonnego. Wirus ze szczepionki nie przenosi się na otoczenie. Szczepienie przeciwko ospie wietrznej jest zalecane, ale nie jest obowiązkowe.

W Polsce od kilkunastu lat sukcesywnie spada liczba zachorowań na gruźlicę. W powiecie raciborskim po wzroście w latach 2017-2018 od 2019 r. liczba zachorowań utrzymuje się na stałym poziomie. Rejestrację przypadków prowadzono w oparciu o zgłoszenia podejrzeń oraz kliniczne i laboratoryjne potwierdzenia przez specjalistyczne placówki służby zdrowia, tj. szpitale i poradnie chorób płuc.

W roku 2022 –10 przypadków dotyczyło gruźlicy układu oddechowego, w 2 przypadkach stwierdzono gruźlicę pozapłucną (opłucnej oraz krtani i tchawicy).

Średnia wieku chorych z potwierdzoną gruźlicą układu oddechowego w roku 2022 wynosiła 58 lat (dla porównania w roku 2021 średnia wieku wynosiła 48 lat). Zachorowały osoby dorosłe: najstarsza osoba miała 79 lat, najmłodsza 22 lata.

Nie stwierdzono zachorowań wśród dzieci i młodzieży do lat 19. W 10 przypadkach zachorowania dotyczyły mężczyzn, a w 2 przypadkach kobiet. Odnotowano 1 zgon z powodu gruźlicy. Analizując aktywność zawodową przypadków: 2 przypadki stwierdzono wśród osadzonych Zakładu Karnego w Raciborzu, 2 to osoby bezrobotne, 7 emeryt/rencista, 1 osoba pracująca.

Sytuację epidemiologiczną pozostałych chorób zakaźnych można uznać za stabilną, ponieważ występowały w pojedynczych przypadkach lub stwierdzono niewielki wzrost, co nie wpłynęło znacząco na możliwość wystąpienia zagrożeń na nadzorowanym terenie.

W roku 2022 nadzorem objęto 37 punktów szczepień, w tym:

- 1 zlokalizowany w szpitalu wykonujące szczepienia przeciw wścieklicznie,
- 5 zlokalizowanych w poradniach dla dzieci,
- 13 zlokalizowanych w poradniach dla osób dorosłych,

- 18 placówek prowadzących szczepienia u dzieci i dorosłych.

Podczas kontroli punktów szczepień nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wyposażenia punktów, gospodarki preparatami szczepionkowymi ze szczególnym uwzględnieniem szczepionek w opakowaniach wielodawkowych, obiegu dokumentacji w zakresie szczepień ochronnych z uwzględnieniem miejsca przechowywania, sposobu prowadzenia oraz archiwizacji kart uodpornienia, terminowości przeprowadzania szczepień obowiązkowych wykonywanych w oparciu o aktualny Program Szczepień Ochronnych z uwzględnieniem przeciwwskazań, prawidłowego sposobu prowadzenia dokumentacji oraz sprawozdawczości.

Kontrole przeprowadzono w 37 podmiotach leczniczych, wykonano 44 kontrole sanitarne w punktach szczepień. Nadzorowane placówki przestrzegają wymagań dotyczących zachowania łańcucha chłodniczego. Punkty szczepień wyposażone są w lodówkę służącą do przechowywania preparatów szczepionkowych z termometrem do pomiaru temperatury w urządzeniu chłodniczym. Prowadzą rejestry dzieci i młodzieży przybyłych, bądź wypisanych z punktu szczepień, na podstawie których sporządzane są kwartalne sprawozdania z posiadanych przez świadczeniodawcę kart uodpornienia.

Kalendarz szczepień z roku 2021 i 2022 nie różnił się znacząco. Zmiany dotyczyły podawania czwartej dawki szczepionki wysoko skojarzonej przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, polio i inwazyjnemu zakażeniu *Haemophilus Influenzae* typu B, oraz doprecyzowano wiek podawania szczepionki przeciwko *Neisseria meningitidis*.

Dla zapewnienia realizacji szczepień zgodnie z programem szczepień ochronnych konieczne jest współdziałanie lekarzy pierwszego kontaktu, lekarzy pediatrów, pracowników służby sanitarno-epidemiologicznej i rodziców szczepionych dzieci, zwłaszcza przy nasilającym się medialnie zjawisku ruchów „antyszczepionkowych”. Na terenie powiatu raciborskiego można stwierdzić, że problem rodziców uchylających się od zaszczepienia swoich dzieci nie stanowi jeszcze większego zagrożenia, jednak ma on nadal tendencję wzrostową. Na dzień 31.12.2022 r. w rejestrze „niezaszczepionych” widnieje 237 dzieci, których rodzice nie wyrazili zgody na szczepienie. W roku 2022 wpisano do rejestru 14 nowych przypadków niezaszczepionych dzieci. W 2021 roku na terenie powiatu raciborskiego zgłoszono 3 przypadki wystąpienia łagodnych niepożądanych odczynów poszczepiennych. W 2022 roku na terenie powiatu raciborskiego nadzorowano 3 stacjonarne podmioty lecznicze, w tym 2 szpitale i 1 zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy.

W ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego wykonano 12 kontroli sanitarno-higienicznych, w tym 2 kontrole dot. funkcjonowania w szpitalach zespołów kontroli zakażeń szpitalnych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w stacjonarnych podmiotach leczniczych stwierdzono nieprawidłowości w zakresie:

- bieżącego stanu higieniczno-sanitarnego kontrolowanych pomieszczeń oraz ich wyposażenia,
- nieprawidłowego sposobu gromadzenia, transportu i magazynowania odpadów medycznych,
- niespełnienia wymogów Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

Wydano decyzje nakazujące usunięcie w/w uchybień a w 1 przypadku ukarano osobę odpowiedzialną mandatem karnym.

W roku 2022 zgłoszono do PPIS w Raciborzu 6 ognisk epidemicznych stwierdzonych w oddziałach Szpitala Rejonowego im. dr J. Rostka w Raciborzu. Czynnikiem biologicznym chorobotwórczym wywołującym zakażenia był koronawirus SARS-CoV-2, łączna liczba zakażonych w ogniskach to 19 osób (17 pacjentów i 2 osoby personelu medycznego). Nie stwierdzono nieprawidłowości w działaniach Zespołu Kontroli Zakażeń Szpitalnych. Raporty o bieżącej sytuacji epidemiologicznej szpitala przekazywane były zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem.

Na terenie powiatu raciborskiego w 2022 roku nadzorem epidemiologicznym objęto 31 placówek lecznictwa otwartego. Działalność tych podmiotów prowadzona jest w 43 obiektach (poradnie, ośrodki itp.). Najczęściej odnotowane nieprawidłowości dotyczyły:

- nieprawidłowego stanu sanitarno - technicznego kontrolowanych pomieszczeń oraz ich wyposażenia,
- realizacji procedur higieniczno-sanitarnych, w tym dekontaminacji rąk, powierzchni, pomieszczeń i wyposażenia oraz dekontaminacji wyrobów medycznych.

W wyniku stwierdzonych uchybień wydano 5 decyzji administracyjnych, a w 1 przypadku ukarano osobę odpowiedzialną mandatem karnym.

Ponadto, w 2022 roku pod nadzorem sanitarnym znalazło się 135 prywatnych gabinetów lekarskich, 4 praktyki pielęgniarek i położnych oraz 11 innych prywatnych placówek wykonujących świadczenia medyczne. Kontrolą objęto 55 praktyk zawodowych. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w funkcjonowaniu ww. obiektów.

W ramach nadzoru nad jakością wody prowadzonego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej właściwy Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny między innymi:

- weryfikuje wywiązywanie się przedsiębiorstw wodociągowych z realizacji badań jakości wody zgodnie z ustalonym harmonogramem oraz z terminowego przekazywania sprawozdań z badań jakości wody,
- analizuje przekazane przez przedsiębiorstwa wodociągowe sprawozdania z badań jakości wody przeprowadzone zgodnie z ustalonym na dany rok harmonogramem w zakresie ewentualnych zagrożeń zdrowotnych,
- gromadzi, weryfikuje, analizuje i ocenia dane uzyskane w wyniku prowadzonego monitoringu jakości wody, zwane dalej „danymi monitoringowymi”;
- przekazuje dane monitoringowe do właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego,
- informuje właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o jakości wody na nadzorowanym obszarze.

Ponadto organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej:

- pobierają próbki wody do badań jakości wody,
- wykonują badania jakości wody zgodnie z ustalonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej planem działania na dany rok;
- wykonują badania jakości ciepłej wody w celu wykrywania bakterii Legionella sp., w szczególności w przedsiębiorstwach podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne,

- wykonują kontrolne badania jakości wody po zakończeniu działań naprawczych, wykonanych przez przedsiębiorstwa wodociągowe, mające na celu sprawdzenie czy woda spełnia wymagania,
- uzgadniają przedkładane przez przedsiębiorstwa wodociągowe harmonogramy pobierania próbek wody do badań jakości wody oraz zakres badań wykonywanych przez te podmioty w danym roku.

W roku 2022 w powiecie raciborskim skontrolowano 714 obiektów. Przeprowadzono w nich 867 kontroli. Ponadto w ramach kontroli granicznej przeprowadzono 117 kontroli dot. przywożonej lub wywożonej partii towaru.

W ramach sprawowanego nadzoru wydano 41 decyzji administracyjnych celem poprawy stanu sanitarno - higienicznego, w tym 2 decyzje wycofania produktu z obrotu, 3 decyzje unieruchomienia obiektu i 1 odmowę zatwierdzenia obiektu. Winnych wykroczeń stwierdzanych w trakcie wykonywania czynności kontrolnych ukarano 68 mandatami.

W 2022 roku dokonano zatwierdzenia 92 zakładów, w związku z napływającymi wnioskami stron, w oparciu o przeprowadzone kontrole sanitarne, wydano łącznie 116 decyzji administracyjnych zatwierdzających obiekty (w tym 4 decyzje warunkowe). Ponadto dokonano 18 wpisów do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS obiektów, w stosunku do których nie jest wymagane zatwierdzenie, zgodnie z ustawą z 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, w tym 6 producentów produkcji pierwotnej, 3 kuchnie domowe, 5 podmiotów prowadzących sprzedaż przez Internet, 1 prowadzący działalność w zakresie obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością, 3 w zakresie sprzedaży detalicznej innych niż środki spożywcze produktów oraz wprowadzenie do obrotu środków spożywczych opakowanych, trwałych mikrobiologicznie. W roku 2022 skontrolowano 97% placówek stałych będących w ewidencji (w 2021 r. z uwagi na ograniczenia w funkcjonowaniu placówek nauczania i wychowania w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 – było to 60% placówek, a w 2020 r. – jedynie 25%).

W skontrolowanych placówkach stałych pracownicy pionu Higieny Dzieci i Młodzieży przeprowadzili w sumie 175 kontroli (o 80% więcej niż w roku 2021). Kontrole związane były z oceną stanu sanitarnego placówki, sprawdzeniem wykonania nakazów decyzji lub zaleceń pokontrolnych, pismem strony. Podczas tych kontroli oceniano także funkcjonowanie placówek w stanie epidemii, a od 16 maja w stanie zagrożenia epidemicznego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, w tym stosowanie się do zasad/zaleceń/rekomendacji wskazanych w obowiązujących aktualnie dla danej grupy obiektów wytycznych MEiN, MZ i GIS lub wytycznych wyłącznie GIS w przedmiotowej kwestii. Kontrole przeprowadzono z uwzględnieniem reżimu sanitarnego.

Stan czystości i porządku skontrolowanych placówek nauczania i wychowania zlokalizowanych na terenie powiatu raciborskiego nie budził większych zastrzeżeń; drobne uchybienia były natychmiast eliminowane.

W placówkach zapewnione były zarówno środki do dezynfekcji rąk oraz czyszczenia i dezynfekcji pomieszczeń i sprzętów, jak i środki do higieny osobistej w pomieszczeniach sanitarnych; w niektórych placówkach odnotowano jednak brak bieżącej ciepłej wody bądź to w pojedynczych pomieszczeniach sanitarnych bądź przy wybranych umywalkach (w większości z nich problem został rozwiązany jeszcze w 2022 r.).

W następstwie przeprowadzonych kontroli Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu wydał 12 decyzji, w których nakazał usunięcie w określonym czasie stwierdzonych nieprawidłowości, a co za tym idzie zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków dzieciom i młodzieży (decyzje dotyczyły m.in.: stanu sanitarno-technicznego ścian i/lub sufitów i/lub podłóg pomieszczeń i ciągów komunikacyjnych, wentylacji, bieżącej ciepłej wody, urządzeń na placu zabaw). 1 z 12 wydanych w 2022 r. decyzji odnosiła się do przedszkola, 4 do szkół podstawowych, 4 do zespołów szkół, 1 do szkoły wyższej, 1 do placówki z pobytem całodobowym i 1 do placówki wychowania pozaszkolnego. Nakazy 3 z 12 decyzji zostały zrealizowane jeszcze w roku 2022 (w 2022 r. odnotowano wykonanie także 4 decyzji z lat ubiegłych; w sumie, postępowanie administracyjne zakończono w 7 placówkach).

Wystosowano również 4 decyzje zmieniające termin nałożonych na stronę obowiązków. W sumie w 2022 r. wydano 19 decyzji merytorycznych.

Podczas prowadzonego nadzoru sanitarnego nad placówkami nauczania i wychowania 8 gmin powiatu raciborskiego nie nałożono żadnego mandatu karnego.

W minionym roku nie wniesiono żadnej interwencji dotyczącej placówek nauczania i wychowania.

Do zadań Sekcji Higieny Pracy PSSE w Raciborzu, zgodnie z art. 1 pkt 2 Ustawy z dnia 14.03.1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, należy sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny pracy w zakładach pracy w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Do głównych kierunków działania pionu Higieny Pracy w 2022 r. należało:

- ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy poprzez nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy,
- nadzór nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami i prekursorami narkotyków kat. 2 i 3.
- sprawowanie nadzoru nad ustawowym zakazem wytwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów stwarzających zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, w tym środków zastępczych.

Działalność oświatowo-zdrowotna i promocji zdrowia Samodzielnego Stanowiska Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, w 2022 roku była prowadzona zgodnie z zakresem zadań wynikających z Ustawy o Inspekcji Sanitarnej, do których należą m.in. inicjowanie i wytyczanie kierunków przedsięwzięć zmierzających do zaznajomienia społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzowanie zasad higieny, racjonalnego żywienia oraz metod zapobiegania chorobom oraz pobudzanie aktywności społecznej do działań na rzecz własnego zdrowia. Podjęte działania realizowane były zgodnie z celami Narodowego Programu Zdrowia, kierunkami działań Światowej Organizacji Zdrowia, w oparciu o koncepcje zawarte w Karcie Ottawskiej i późniejszych dokumentach dotyczących promocji zdrowia oraz wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego i Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Realizowane / współrealizowane programy:

„ARS, czyli jak dbać o miłość?”, Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV, „Bieg po zdrowie”, „Skąd biorą się produkty ekologiczne”, „Czyste powietrze wokół nas”, „Wybierz Życie – Pierwszy Krok” , „Podstępne WZW”, „Znamie!

Znam je?”, „Klub Zdrowego Przedszkolaka”, „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”, „Profilaktyka palenia tytoniu”, „Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach, Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach”, „Akcja informacyjno-edukacyjna ph. "Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny" w powiecie raciborskim”, „Bezpieczne Wakacje 2022”, „Brązowo, ale czy zdrowo?”, Profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu środków psychoaktywnych wśród młodzieży „Dopalacze - Wypalacze „groźne narkotyki”, Profilaktyka wad postawy „Lekki tornister”, Profilaktyka zatruc grzybami (bezpieczne grzybobranie), „Wybieraj Bezpieczną Żywność”, Promocja szczepień ochronnych (w tym „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”, „Europejski Tydzień Szczepień”), Kampania #Szczepimy się, Akcja informacyjno – edukacyjna pt. „Wirusoochrona”, Dostosowanie mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu uczniów i dzieci, Pomiary obciążenia uczniów ciężarem tornistrów/plecaków.

Informacja Powiatowego Lekarza Weterynarii w Raciborzu.

Podstawowym zadaniem Inspekcji Weterynaryjnej jest ochrona zdrowia ludzi i zwierząt. Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Raciborzu w 2022 r. wykonywał ustawowe zadania zgodnie z opracowanymi planami pracy, pomimo niewielkiej obsady kadrowej, zwiększaniu ilości zadań oraz aktualnej sytuacji epidemiologicznej. W roku sprawozdawczym w powiecie raciborskim nie stwierdzono ogniska choroby zakaźnej. Monitorowanie chorób zakaźnych zwalczanych z urzędu takich jak: gruźlica, enzootyczna białaczka, bruceloza, wścieklizna, choroba niebieskiego języka, pomór świń, BSE itd. Zostało wykonane zgodnie z planem. Na terenie powiatu raciborskiego prowadzono tak jak w roku poprzednim monitoring w zakresie afrykańskiego pomoru świń, polegający na pobieraniu prób od dzików padłych na terenie powiatu oraz przeprowadzono szkolenia rolników dotyczące tej bardzo groźnej choroby. Przy współpracy z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa monitorowano zwiększone upadki świń w gospodarstwach. Na terenie powiatu raciborskiego do chwili obecnej nie stwierdzono przypadków w/w choroby.

W 2022 kontynuowano szeroko zakrojoną akcję informacyjną wśród hodowców trzody chlewnej na temat ASF, w szczególności wprowadzonymi przepisami w zakresie bioasekuracji gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną na mocy rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 lutego 2018 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie środków podejmowanych w związku z występowaniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. z 2018 r. poz. 360), a także Rozporządzenia Komisji UE 2021/605 ustanawiającego szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń.

W roku 2022 na terenie powiatu raciborskiego prowadzony był także odstrzał planowy dzików nadzorowany przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Raciborzu w 8 obwodach łowieckich, dzierżawionych przez 6 Kół Łowieckich, na mocy Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 kwietnia 2022 r. w sprawie wprowadzenia w 2022 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej "Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie" (Dz.U. 2022 poz. 844). Koła Łowieckie przedstawiły do rozliczenia Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii w Raciborzu 104 dziki.

W roku 2022 Powiatowy Lekarz Weterynarii współpracował z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w zakresie ubiegania się o pomoc finansową na realizację innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa i rozwoju wsi, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Modernizacji i Restrukturyzacji Rolnictwa (Dz. U. z 2015 r., poz. 187 z późn. zm.), przyznawaną podmiotom prowadzącym działalność nadzorowaną w zakresie utrzymywania pszczoł. W ramach tej współpracy zostały wydane zaświadczenia 95 podmiotom utrzymującym rodziny pszczele.

Powiatowy Lekarz Weterynarii nadzorował także przemieszczanie na teren powiatu, w tym miasta Racibórz zwierząt towarzyszących – psów i kotów w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie. W ramach tego nadzoru w 4 zakładach leczniczych dla zwierząt zlokalizowanych na terenie miasta Racibórz zostało oznakowanych czipem oraz poddanych szczepieniu przeciw wściekliźnie 46 zwierząt, wraz z wydaniem stosownej dokumentacji legalizującej pobyt tych zwierząt w Polsce.

W sierpniu 2022 r. na terenie powiatu raciborskiego w związku z informacjami o masowym śnięciu ryb w rzece Odra Powiatowy Lekarz Weterynarii w Raciborzu pobrał i przekazał do badania w Zakładzie Higieny Weterynaryjnej w Katowicach ryby pobrane z rzeki na granicy powiatu raciborskiego i wodzisławskiego. Próbkę zbadano w kierunku zawartości rtęci, polichlorowanych bifenyli, pestycydów chloroorganicznych, kadmu i ołowiu. Wyniki nie wykazały ponadnormatywnych zawartości ww. substancji. W związku z zaistniałą sytuacją pracownicy Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Raciborzu przeprowadzali szereg kontroli w nadzorowanych podmiotach sektora akwakultury, w trakcie których nie stwierdzono masowych śnięć ryb, a Powiatowy Lekarz Weterynarii w Raciborzu współpracował z innymi służbami (Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego, Straż Pożarna i Policja).

Ogromnego wysiłku i nakładu pracy wymaga prowadzenie księgowości w zakresie sprawozdawczości oraz planowania, szczególnie planowanie i sprawozdawczość w układzie zadaniowym.

W zakładach znajdujących się pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej na terenie powiatu raciborskiego w 2022 r. nie stwierdzono naruszeń, które mogłyby doprowadzić do zagrożenia zdrowia lub życia ludzi. Zakłady te cały czas poszukują nowych rynków zbytu, co jest związane ze zwiększonymi obowiązkami pracowników inspektoratu (nowe wymogi, zwiększony nadzór, wypisywanie świadectw zdrowia na partie towaru).

Sprawując nadzór w zakresie identyfikacji i rejestracji zwierząt organy Inspekcji Weterynaryjnej:

1) mają w szczególności prawo do bezpośredniego dostępu do danych zawartych w rejestrze prowadzonym przez Polski Związek Hodowców Koni, Polskie Towarzystwo Kuce Sztetlandzkie w Innie, Stowarzyszenie Hodowców i Użytkowników Kłusaków, Polski Związek Hodowców i Przyjaciół Wschodniopruskiego Konia Pochodzenia Trakeńskiego w Polsce oraz Polski Klub Wyścigów Konnych, dotyczących zwierząt z rodziny koniowatych, jak również do danych zawartych w rejestrze prowadzonym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, dotyczącym zwierząt gospodarskich oznakowanych oraz do dokonywania korekt i uzupełnień w Centralnej Bazie Danych Systemu IRZ, a także do

wprowadzania do rejestru zwierząt gospodarskich oznakowanych informacji o statusie epizootycznym siedzib stad;

2) przeprowadzają kontrole na miejscu w siedzibie stada, w zakresie oznakowania i rejestracji zwierząt, w szczególności wypełniania obowiązku prowadzenia księgi rejestracji i wyposażenia bydła oraz koniowatych w paszporty;

3) wojewódzki lekarz weterynarii właściwy ze względu na siedzibę podmiotu prowadzącego rejestr koniowatych może przeprowadzać kontrole w miejscu prowadzenia działalności przez Polski Związek Hodowców Koni, Polskie Towarzystwo Kuce Szetlandzkie w Imnie, Stowarzyszenie Hodowców i Użytkowników Kłusaków, Polski Związek Hodowców i Przyjaciół Wschodniopruskiego Konia Pochodzenia Trakeńskiego w Polsce oraz Polski Klub Wyścigów Konnych w zakresie prowadzenia zgodnie z przepisami prawa rejestrów koniowatych.

Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1082/2003 z dnia 23 czerwca 2003 r. ustanawiającym szczegółowe zasady w celu wykonania rozporządzenia (WE) nr 1760/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie minimalnego poziomu kontroli przeprowadzanych w ramach systemu identyfikacji i rejestracji bydła Inspekcja Weterynaryjna przeprowadza każdego roku kontrole 3% siedzib stad bydła w skali kraju.

Ważnym elementem działalności i realizacji przez Inspekcję Weterynaryjną zadań ustawowych jest prowadzony przez nią nadzór nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt.

Inspekcja Weterynaryjna na mocy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt pełni nadzór nad przestrzeganiem ww. przepisów w odniesieniu do wszystkich miejsc przebywania zwierząt. Regularnym kontrolom podlegają podmioty prowadzące działalność nadzorowaną w rozumieniu ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt., natomiast pozostałe miejsca utrzymania zwierząt podlegają kontrolom doraźnym. Inspekcja Weterynaryjna kontroluje gospodarstwa utrzymujące zwierzęta, sprawdzając przestrzeganie przepisów o ochronie zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarstw utrzymujących świnie, cielęta i kury nieśne. W ramach badań laboratoryjnych realizowany był plan badań kontrolnych w kierunku pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt żywych, produktach spożywczych pochodzenia zwierzęcego, w paszach i w wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt. Próby zostały wysłane i przebadane w ZHW w Katowicach lub PIWet PIB w Puławach.

Roczne wyniki monitoringu w 2022 roku:

- pobrano 55 próbek w kierunku substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych w tkankach zwierząt żywych oraz produktach spożywczych pochodzenia zwierzęcego. W ramach planu stwierdzono jedno przekroczenie dozwolonych poziomów badanych parametrów. Po przeprowadzeniu kontroli w gospodarstwie, z którego pochodziła próbka dodatnia dokonano pobrania kolejnej próbki, która po badaniu dała wynik ujemny.

- pobrano 1 próbkę mleka pasteryzowanego w kierunku fosfatazy alkalicznej (ALP) oraz 4 próbki mleka surowego w celu określenia liczby komórek somatycznych i ogólnej liczby drobnoustrojów – wyniki wszystkich badań plasowały się w granicach dopuszczalnych norm.

- pobrano 55 próbek w kierunku mikrobiologii (obecność bakterii Salmonella i Listeria monocytogenes) w 7 zakładach sektora mięsnego.

Podsumowanie

W roku 2022 na terenie powiatu raciborskiego doszło do kilkunastu poważnych zdarzeń stwarzających zagrożenie. Zaliczyć do nich można opisane przez straż pożarną pożary oraz działania związane z usuwaniem skutków intensywnych opadów deszczu w miesiącach letnich. Skutkiem konfliktu zbrojnego w Ukrainie była realizacja zadań przyjęcia uchodźców z Ukrainy oraz pomocy udzielanej obywatelom tego kraju zarówno na obszarze powiatu raciborskiego jak również w postaci wysyłanych transportów humanitarnych i pomocowych. Wymagało to zaangażowania przede wszystkim samorządów zarówno powiatowego jak i gminnych oraz podmiotów sektora prywatnego. Zadania te realizowane są do dnia dzisiejszego. W roku 2022 Komisja Bezpieczeństwa i Porządku zebrała się 2 razy, realizując zapisy ustawy o samorządzie powiatowym m.in. oceny stanu bezpieczeństwa w powiecie. W ocenie Komisji Bezpieczeństwa i Porządku stan bezpieczeństwa w powiecie raciborskim utrzymuje się od lat na dobrym poziomie.

Kierownik Referatu Bezpieczeństwa
i Zarządzania Kryzysowego

Krzysztof Szydłowski

Przewodniczący Rady

Adam Wajda